

# SCENARIUSZ NR V

## *Hejt, mowa nienawiści i bullying*

Grupa docelowa – uczniowie szkół ponadpodstawowych

### **A. Cele:**

- Nabycie wiedzy związanej z pojęciami: hejt, mowa nienawiści, bullying, przemoc
- Kształtowanie umiejętności rozpoznania zachowań bezprawnych;
- Kształtowanie postaw tolerancji i umiejętności neutralizacji agresji
- Uświadomienie konsekwencji zachowań agresywnych, także w formie werbalnej;
- Uświadomienie zakresu odpowiedzialności prawnej za działania związane z hejtem czy przemocą.

### **B. Metody:**

praca w grupie, burza mózgów, dyskusja.

### **C. Środki dydaktyczne:**

przygotowane wcześniej karteczki ze scenkami (patrz załącznik nr 1), kartki A4 lub Flipchart z markerami oraz materiały pomocnicze w postaci aktów prawnych, definicja – godności, definicja – stereotypu, definicja stygmatyzacji oraz .

### **D. Czas: 90 minut**

### **E. Przebieg zajęć:**

#### **WPROWADZENIE –**

- a. Prowadzący informuje uczniów, że na tych zajęciach będzie mowa o sytuacjach, w których jedna osoba, np. w klasie, może innej zrobić coś przykrego.
- b. Prowadzący prosi uczniów o podanie konkretnego przykładu takiego działania. W przypadku gimnazjalistów możemy się spodziewać podawania głównie przykładów agresji werbalnej, nieco rzadziej fizycznej i cyberagresji.
- c. Zwykle najrzadziej wymieniane są przykłady związane z agresją relacyjną (tj. wykluczenie z grupy, brak zapraszania ofiary do uczestnictwa w określonych aktywnościach, ale także w świecie online: wykluczenie z sieci społecznej na portalu społecznościowym – usuwanie lub nieprzyjmowanie do grona znajomych), dlatego warto zwrócić na nie uwagę podczas rozmowy z uczniami.
- d. Prowadzący zwraca szczególną uwagę na akty agresji elektronicznej. Warto rozpocząć od omówienia czynnej agresji werbalnej online, tj. nieprzyjemne komentarze w komunikacji

jeden do jednego (np. na czacie), jeden do wielu (np. w formie publicznego komentarza na portalu społecznościowym). Potem warto wspomnieć o udostępnianiu niechcianych zdjęć i filmów oraz upublicznianiu czyichś tajemnic, np. treści listów. Warto tu przedyskutować sytuację, w której ktoś nie produkuje materiałów, ale jedynie je udostępnia i również może być potraktowany jako sprawca agresji wobec innej osoby.

- e. Następnie prowadzący pyta uczniów, co musi się stać, by takie działania przyniosły bardzo poważne szkody drugiej osobie. Oczekiwane odpowiedzi dotyczą głównie tego, że aktów agresji jest dużo, sprawca bądź sprawcy są silniejsi od ofiary (liczebnie, fizycznie bądź w sensie psychologicznym – np. łatwiej komunikują się publicznie) oraz tego, że pojawia się chęć świadomego skrzywdzenia drugiej osoby. Warto w tym miejscu wskazać na problemy związane ze zdrowiem psychicznym (depresja), odmawianie chodzenia do szkoły, wyjeżdżania na szkolne wycieczki, lęk itd. Można wskazać na fakt, że konsekwencje nękania doświadczanego w szkole przekładają się także na późniejszy czas – okres dorosłości.
- f. W tym miejscu warto wprowadzić dwa pojęcia: przemocy, mowy nienawiści, hejtowania i nękania (bullyingu)

### **CZYM JEST MOWA NIENAWIŚCI I HEJTOWANIE?**

Prowadzący definiuje mowę nienawiści (z ang. hate speech) jako negatywne wypowiedzi o członkach grup głoszone na podstawie uprzedzeń o cechach takich jak: rasa (rasizm), pochodzenie etniczne (ksenofobia), narodowość (szowinizm), płeć (seksizm), tożsamość płciowa (transfobia), orientacja psychoseksualna (homofobia), wiek (ageizm, aduptyzm), światopogląd religijny (antysemityzm, chrystianofobia, islamofobia). Prowadzący zapisuje na tablicy pojęcia: „mowa nienawiści”, rasizm, szowinizm, seksizm, transfobia, homofobia, ageizm, antysemityzm, chrystianoformia, islamofobia).

Prowadzący pyta uczniów, czy któryś z nich wie, co po angielsku znaczy słowo „hate” (czyt. hejt). Prawidłowa odpowiedź to: nienawiść. Wśród odpowiedzi mogą się również pojawić odniesienia do zjawiska obrażania („hejtowania”) w sieci. Jeżeli się nie pojawią, to prowadzący pyta, czy uczniowie spotkali się z terminem hejtowanie w kontekście zachowań internautów w sieci. Prowadzący zapisuje na tablicy słowo HEJT, a następnie dopytuje, czym jest hejtowanie w sieci. Ważne, żeby z dyskusji wyłoniła się definicja terminu hejtowanie, rozumianego jako obrażanie, znieważanie, wyzywanie innych osób w internecie. Prowadzący kontynuuje dyskusję na temat hejtu w sieci w celu dookreślenia specyfiki zjawiska. Dopytuje, w jakich miejscach, serwisach w sieci dochodzi do hejtowania oraz jakie formy może przybrać to zjawisko. Wśród odpowiedzi powinna się pojawić szeroka gama serwisów, jak: czaty, komu nikatory, serwisy społecznościowe (Facebook, Ask.fm, YouTube, nk.pl itp.), gry online, fora dyskusyjne, serwisy plotkarskie itd. Hejtowanie może przybrać formę komentarzy, zdjęć, memów, GIF-ów, komiksów czy hate page’y (stron, na których gromadzą się i wypowiadają osoby przeciwko jakiejś innej osobie). Prowadzący podsumowuje, że w sieci z hejtowaniem można się spotkać praktycznie wszędzie tam, gdzie dochodzi do interakcji między internautami. Pyta, kto może być sprawcą, a kto ofiarą hejtu. We wniosku z tej części rozmowy powinno wybrzmieć, że zarówno sprawcami, jak i ofiarami hejtu są nie tylko młodzi internauci, ale też osoby dorosłe. Na koniec prowadzący informuje uczniów, że w

kontekście hejtowania używa się czasem określenia „mowa nienawiści”. Oznacza ono obrażanie innych osób z powodu ich przynależności do pewnej grupy albo mniejszości, na przykład z powodu wyglądu (kolor skóry), religii (żydzi, muzułmanie), narodowości (Niemcy, Rosjanie), orientacji seksualnej (homoseksualiści), sprawności fizycznej (kalectwo) itp.

Obejrzymy film – **Krótki film o hejcie. Umieszczony przez Conducttor**

<https://youtu.be/Tfml8i84CEE?feature=shared>

### **CZYM JEST PRZEMOC A CZYM BULLYING?**

Prowadzący krótko definiuje przemoc jako każde umyślne zachowanie, które narusza prawo drugiego człowieka. Czynności, które zostały wyróżnione w ustawie, jako szczególnie przemocowe, to między innymi te, które: grożą utratą życia, naruszają godność, naruszają nietykalność cielesną, ograniczają wolność (w tym seksualną), powodują szkody na zdrowiu fizycznym, powodują szkody na zdrowiu psychicznym, wywołują cierpienie i krzywdy moralne. Prowadzący zapisuje hasło: „przemoc” na tablicy.

Prowadzący wyjaśnia pojęcie bullyingu. Bullying to termin oznaczający zastraszanie, nękanie lub prześladowanie. Jest to forma przemocy psychicznej lub fizycznej, która zazwyczaj jest skierowana przeciwko rówieśnikom. Bullying obejmuje celowe, powtarzające się działania agresywne, mające na celu zastraszenie lub wyrządzenie krzywdy osobie, która nie jest w stanie się obronić. w grupie powstaje podobnie jak pożar – zwykle zaczyna się od iskry, potem małego płomienia, większego, a dopiero na końcu ogień trawi wszystko. Najpierw pojedyncza osoba lub osoby konfrontują z grupą wybranego członka grupy, np. nazywając go w określony sposób czy wyśmiewając. Na tym etapie dosyć łatwo jest przerwać proces bullyingu – dzieje się tak wtedy, gdy osoba go doświadczająca skutecznie się broni lub gdy świadkowie zareagują. Jeśli tak się nie stanie, pojawia się etap naznaczenia, gdzie negatywne przekonania na temat jednostki stają się w grupie powszechne, a ona sama zaczyna być postrzegana stereotypowo przez pryzmat np. jednej cechy, która zwraca uwagę grupy. W tym momencie grupa prowadzi coraz bardziej nasilone działania przeciwko ofierze. Wreszcie po dłuższym czasie, ofiara sama wpisuje się w rolę – na tym etapie nie zależy jej już na tym, by należeć do grupy i zwykle stara się jedynie przeczekać do momentu, kiedy nie będzie już musieć spotykać się z tymi, którzy ją prześladowają. Wskazujemy i nazywamy wyraźnie trzy elementy, które już wcześniej były omawiane: powtarzalność aktów agresji, nierównowagę sił między sprawcą (sprawcami) a ofiarą oraz intencjonalność działania. Prowadzący zapisuje hasło: „bullying” na tablicy.

Obejrzymy film:

### **SZKOŁA ŻYCIA (SCHOOL OF LIFE) Reżyser Życia (klasy młodsze)**

<https://youtu.be/hDqz65alvsw?feature=shared>

lub: (klasy 8-me)

**"Szkolny hejt" - film uczniów ZSZ3 nagrodzony na OFFM 2022**

<https://youtu.be/5EZmmeORhvl?feature=shared>

### **CZY HEJTOWANIE I BULLYING WIĄŻĄ SIĘ Z KONSEKWENCJAMI PRAWNYMI?**

Prowadzący krótko opowiada o zasadach odpowiedzialności karnej dzieci poniżej 17 roku życia.

Prezentuje także możliwość odpowiedzialności cywilnej.

### **GRA EDUKACYJNA**

Prowadzący proponuje uczniom grę. W tym celu dzieli ich na 2-osobowe grupy i rozdaj każdej z grup kartki z historiami (Załącznik nr 1). Każda historia kończy się pytaniem. Prowadzący prosi, by dzieci zastanowiły się nad odpowiedziami na nie.

Następnie po kolei, zaczynając od lewej, prosi każdą z grup, by odczytała na głos swoją historię oraz podjęła próbę odpowiedzi na zadane tam pytanie.

### **ZAKOŃCZENIE**

Prowadzący podsumowuje wyniki zabawy wskazując, że często nie jesteśmy świadomi iż nasze działania mogą nieść za sobą surowe konsekwencje prawne. Dopiero wiedza o tych konsekwencjach pozwala nam działać niezależnie i w określonych sytuacjach nie poddawać się mechanizmom, które często działają w naszym życiu automatycznie. Możemy wtedy świadomie zdecydować o tym, żeby kogoś nie skrzywdzić, a także o tym, aby zareagować jako aktywny świadek, kiedy komuś dzieje się krzywda.

Następnie prowadzący kończy zajęcia pytaniem: Gdybyś mógł z dzisiejszych zajęć zabrać tylko jedną myśl, wiedzę o jednej sprawie, to co, by to było? (tutaj warto zachęcić wszystkich uczniów do wypowiedzenia się).

## Załącznik nr 1

### I

14-letni Kamil zakochał się w koleżance z klasy Marice. Niestety, Marika dość jasno dała znać Kamilowi, że nie będą nigdy parą. Kamil nie przyjął tego do wiadomości. Chcąc przekonać Marikę, by jednak zgodziła się z nim chodzić – Kamil zaczął wysyłać Marice wiadomości na Whatsapie. Każdego dnia wysyłał jej kilkanaście memów różnej treści, wiadomości zawierające komplementy pod adresem Mariki, wiadomości o tym, że Kamil – stojąc na podwórkowym osiedlu - patrzy wieczorami w okna dziewczyny albo że widzi ją, gdy samotnie wraca z lekcji angielskiego. Kamil codziennie próbował też dzwonić do Mariki, jednak ta nie odbierała telefonów. Dziewczyna dostawała też telefony z nieznanych numerów, po odebraniu których nikt się nie odzywał. Kilukrotnie Marika widziała także Kamila w okolicach miejsca zamieszkania babci Mariki oraz spotykała go pod blokiem i na ulicy. Marika czuje się osaczona i ma poczucie, że jej życie prywatne legło w gruzach. Marika poskarżyła się mamie.

Czy Kamil może mieć kłopoty?

### II.

Leszek uczy się w VIII klasie. Ma orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z powodu zdiagnozowania u niego adhd i zespołu Tourette’a (to zaburzenie neurologiczne, które objawia się niekontrolowanymi ruchami - tikami oraz dźwiękami - tikami wokalnymi). U Leszka zdiagnozowano także zaburzenia adaptacyjne. Znajdując się w sytuacji stresowej Leszek doświadcza częstych wybuchów złości, a nawet agresji, może ono także przejawiać różne zachowania gwałtówne, np. rzucać przedmiotami. Koledzy w klasie wiedzą, że Leszka łatwo jest zdenerwować i wykorzystują to, prowokując Leszka, śmiejąc się z niego przy innych, wyzywając go od debili i mięczaków, zabierając mu i chowając przed nim jego książki czy wyposażenie piórnika. Czasami zamykają Leszka w toalecie na koniec przerwy tak, by się spóźnił na lekcję albo rozkazują mu, by wyszedł z toalety na czworaka i szczekając. Szczególnie zapalczywi w takich zachowaniach są Robert i Dawid. Któregoś dnia, gdy Dawid po raz kolejny zrzucił Leszkowi piórnik z ławki śmiejąc się Leszkowi w twarz, że to „niechcący”, Leszek nie wytrzymał i rzucił się na Dawida, mocno pchając go na ławkę. Po tym zdarzeniu Dawid miał sińce na plecach i wybity palec.

Czy Leszek może mieć kłopoty? Czy Dawid może mieć kłopoty?

### III.

Jadwiga i Beata pokłóciły się. Na grupie Whastapp, dostępnej tylko dla uczniów klasy, do której chodziły Jadwiga i Beata, Beata napisała o Jadwidze: „mała wredna wywłoka, której śmierdzi z ust”. Beata wiedziała, że Jadwiga wiadomość tę przeczyta, bo też jest członkiem grupy.

Czy Beata może mieć kłopoty?

#### IV.

Asia nagrała w serwisie iSing swoją wersję jednej z popularnych piosenek. Wśród wielu pozytywnych komentarzy pojawiły się również i takie: tylko worek na głowę może cię uratować, co za szit... aż się na wymioty zbiera, ale końska twarz, żenada, żal mi cię. Osoba, która zamieściła komentarz, nie ujawniła swej tożsamości, podpisując się jedynie jako: KONESER DOBREJ MUZYKI.

Co może zrobić Asia?

#### V.

Adam wygrał w jednym z internetowych serwisów konkurs graficzny – nagrodą był tablet. Jeden z kolegów z klasy Adama, posługując się swoim profilem na FB, wpisał komentarz pod postem, który Adam opublikował na swoim koncie: „co za poziom, chomik ma więcej talentu, jesteś dla mnie gnojem, śmierdzi gimbazą, żalotne, wywalone mam na ciebie i twoją twórczość”. Adam ma tego kolegę wśród znajomych i wcześniej korespondowali ze sobą na Messenger.

Co może zrobić Adam?

#### VI.

Na stronie szkoły pojawiły się zdjęcia z przegranego meczu piłki nożnej szkolnej reprezentacji. Wśród komentarzy pojawiły się następujące: to się lamusy popisały, przymulone małpy lepiej by zagrały, Hahhahaaaa, ale gadziny – padłem, lubią pić wodę z kibla, dlatego się nie udało, przepuszczają rudych w kolejce, nie płacz już... Jeden z uczniów lokalnej szkoły: Marcin K. skopiował anonimowe komentarze i porzysłał je do innych uczniów ze swoim komentarzem: Zobaczcie co można znaleźć w komentarzach na stronie szkoły! Wszyscy prawidłowo oceniają poziom gry naszej drużyny. Największym patałachem był oczywiście nasz tłusty piłkarz zwany Olinkiem – Kulinkiem. Tego to powinni do zawodów sumo wystawić, a nie na bramkę.

Czy Marcin K. może mieć kłopoty? Co powinni zrobić inni uczniowie, którzy dostali wiadomości od Marcina K.?

## VII.

Janek wszedł na forum swojej ulubionej gry. Nikogo tam nie znał. Napisał: „Cześć! Mam pytanie, bo nie wiem, jak dołączyć do jakiejś fajnej gildii?”. W odpowiedzi spotkał się z falą agresji: Jesteś aż tak tępy, że o to pytasz?, niepotrzebnie prujesz swój ryj, gimbus co grał tylko na YT, przeproś ode mnie swoich rodziców, naprawdę im współczuję, kochasz mamę, ale mama ciebie nie... smutek

Co w tej sytuacji zrobić może Janek?

## VIII.

Szymon ma 15 lat. Jest skryty i nieśmiały, a do tego ma problemy z nadwagą w związku z tym, że choruje na cukrzycę insulinooporną. Trzech kolegów z klasy Wojtek, Darek i Tomek bezustannie naśmiewają się z Szymona, wyzywają go od grubasów, podkładają kiełbasę i kanapki na ławkę szkolną i do szafki, wyśmiewają się z niego na zajęciach WF. Wszyscy w klasie wiedzą, że Wojtek, Darek i Tomek uwzięli się na Szymona, ale nikt nigdy nie staje w jego obronie. Któregoś dnia, gdy na lekcji wf Szymon nie poradził sobie z przeskoczeniem przez kozła, Darek zaczął wydawać z siebie dźwięki chrupkania i śmiać się, że świnię powinny ryc w korycie, a nie skakać przez kozła. Szymon nie wytrzymał. Podeszedł do Darka i popchnął go z całej siły tak, że ten upadł, uderzając potylicą o krawędź metalowej konstrukcji do ćwiczeń podciągania. Uderzenie było tak niefortunne, że Darek zmarł na miejscu.

Za co poniesie odpowiedzialność Szymon? Czy na wysokość jego kary mieć będzie wpływ sytuacja nękania?

## IX.

Weronika, Patrycja i Laura (lat 14) wyjątkowo nie lubią swojej koleżanki z klasy Grażyny. Chcąc ją poniżyć w oczach pozostałych kolegów i koleżanek z klasy, a także chcąc, by koledzy przestali utrzymywać jakikolwiek relacje z Grażyną – Weronika spreparowała zdjęcie Grażyny, na którym ta miała rzekomo sprzedawać dzieciom z młodszych klas tabletki dopalaczy. Zdjęcie to Weronika puściła do swoich koleżanek Patrycji i Laury, nie mówiąc im, że zdjęcie jest zmontowane, za to przedstawiając je z informacją, jakoby z pewnych źródeł wiadomo było, że Grażyna ćpa i jeszcze wciąga w to innych. Wkrótce o plotka dotycząca rzekomego dealowania dopalaczami przez Grażynę rozeszła się po całej klasie i w klasach starszych. Ludzie zaczęli unikać Grażyny.

Czy Weronika może mieć kłopoty?

X.

15-letni Marcin opublikował w internecie pod jednym z artykułów gazety lokalnej następujący komentarz: „prędzej wszyscy Afgańczycy zawisną na płocie na granicy z Białorusią niż dostaną azyl w naszym kraju”. Odpowiedział mu 17-letni Jakub: „Koleś, dobrze mówisz! Tak trzymać, bo nas zaleją te brudasy!”

Czy Marcin lub Jakub mogą mieć kłopoty?

XI.

Antonina i Wincent (lat 15) spotykali się jako para. Antonina wysłała Wincentowi kilka własnych zdjęć bez koszulki, z odsłoniętą górną częścią tułowia. Po kilku miesiącach Wincent i Antonina zerwali ze sobą z inicjatywy Antoniny. Wincent, chcąc się zemścić na Antoninie, umieścił jej nagie zdjęcia na portalu Spotted Słupsk.

Czy Wincent może mieć kłopoty?

XII.

15-letnia Renata wykradła z barku rodziców markowy wysokoprocentowy alkohol i przyniosła go do szkoły. Przed zajęciami z wychowania fizycznego Renata poczęstowała przyniesionym alkoholem trzy koleżanki. Ich dziwne zachowanie na w-fie zwróciło uwagę nauczyciela, który szubko zorientował się, że dziewczynki są pod wpływem alkoholu. Późniejsze dochodzenie wykazało, że była to już druga sytuacja, w której Renata przyniosła alkohol i udzieliła go swoim koleżankom w szkole.

Czy Renata może mieć kłopoty?

XIII.

14-letni Kacper przez przypadek podpatrzył hasło zabezpieczające dostęp do telefonu komórkowego Marianny. Gdy ta zostawiła swój telefon bez opieki – Kacper odczytał korespondencję Marianny z innym kolegą z klasy: Jackiem. W korespondencji tej Marianna pisała Jackowi o swoich fantazjach związanych z Jackiem, w tym o takich, które wiązały się z życiem intymnym człowieka. Kacper zrobił zdjęcia tych wiadomości, a następnie pokazał je siedmiu innym osobom w klasie.

Kto w tej sytuacji będzie mieć kłopoty?



#### XIV.

14-letni Mateusz, chcąc by jego koleżanka Monika odrabiała za niego prace domowe i pisała za niego prace pisemne z języka polskiego, zaczął szantażować Monikę, że rozgłosi wszystkim w klasie, iż na początku roku prowadziła z innym kolegą z klasy – Wojtkiem – rozmowy na Messengerze, w których składała Wojtkowi nieprzyzwoite w swej treści propozycje, a także że powiadomi wszystkich, że w trzeciej klasie podstawówki Monika załatwiła się w majtki w czasie szkolnej wycieczki. Monika zgłosiła sprawę do pedagoga szkolnego.

Kto w tej sytuacji będzie mieć kłopoty?

#### XV.

15-letnia Karolina zakłada konto na Facebook na dane swojej znienawidzonej koleżanki Renaty. Następnie wykorzystując jej wizerunek, a także inne jej dane, za pomocą których Renata jest publicznie identyfikowana, Karolina śmiało, nie przebierając w słowach, komentuje wpisy innych osób na Facebooku. W komentarzach tych często używa słów obraźliwych. Komentarze te uderzają w wizerunek Renaty, która w środowisku rówieśniczym ma opinię osoby przyjacielskiej i dobrze wychowanej. Gdy Renata dowiaduje się, że jej dane zostały użyte w taki sposób, załamuje się i próbuje odebrać sobie życie.

Czy Karolina może mieć kłopoty?

#### XVI.

14-letni Wojtek przejeżdża rowerem przez park w drodze na dodatkowe zajęcia z języka angielskiego. Nagle widzi, że jakieś 100 metrów od niego grupa 5 mężczyzn kopie i uderza pięściami leżącego na ziemi młodego chłopaka, na chodniku pełno jest krwi. Wojtek widzi, jak mężczyźni obszukują leżącą na chodniku ofiarę i uciekają w stronę samochodu, którego numery rejestracyjne Wojtek widzi. Wojtek nie zatrzymuje się, by pomóc leżącemu na ziemi chłopakowi ani nie dzwoni na policję. Tłumaczy to sobie tym, że nie może spóźnić się na dodatkowy angielski.

Czy Wojtek może mieć kłopoty?

XVII.

14-letni Norbert za pośrednictwem telefonu komórkowego – aplikacja Whatsapp – w wiadomościach wysyłanych do swojej szkolnej koleżanki lat 13 złożył propozycje poddania się pewnym czynnościom seksualnym. Nigdy nie zmierzał jednak do realizacji tej propozycji.

Czy Norbert może mieć kłopoty?

XVIII.

14-letnia Grażyna i 16-letnia Bożena to przyjaciółki. Dziewczyny zafascynowane są subkulturą młodzieżową, w której panuje fascynacja śmiercią. Grażyna ma problemy w domu, jej rodzice się rozstają. Bożena namawia Grażynę do samobójstwa i co chwilę podsuwa jej na maila oraz poprzez Whatsapp informacje o tym, jak najskuteczniej można się pożegnać z życiem. W końcu – na prośbę Grażyny Bożena zabiera z szafki nocnej swej mamy dużą ilość silnych środków nasennych i przekazuje je Grażynie.

Kto w tej sytuacji będzie mieć kłopoty?

**Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:**

|                         |                                          |
|-------------------------|------------------------------------------|
| Identyfikator dokumentu | 30311.58472.46439                        |
| Nazwa dokumentu         | SCENARIUSZ V.docx                        |
| Tytuł dokumentu         | SCENARIUSZ V                             |
| Sygnatura dokumentu     |                                          |
| Data dokumentu          | 06.06.2025                               |
| Skrót dokumentu         | 5B9B63F8C79CDE7860AE182359E4EF0C4C41B574 |
| Wersja dokumentu        | 1.0                                      |

EZD 3.126.1.1.

Data wydruku: 06.06.2025

Autor wydruku: Machnik Agnieszka (Zastępca Kierownika)